

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ КІННИХ ПІДРОЗДІЛІВ РІЗНИХ КРАЇН

STRUCTURAL ANALYSIS OF PROFESSIONAL AND PSYCHOLOGICAL TRAINING OF POLICE CAVALRY UNITS OF DIFFERENT COUNTRIES

Метою статті є вивчення та аналіз міжнародного досвіду професійно-психологічної підготовки поліцейських кінних підрозділів поліції та можливості його інтегрування у систему підготовки кавалеристів Національної поліції України. Методологічний інструментарій вибрано відповідно до окресленої мети, специфіки об'єкта й предмета дослідження. Розглянуто основні концепції та компоненти професійно-психологічної підготовки кавалеристів, залежно від цього описано їхні завдання та функції. Проаналізовано структуру кінних підрозділів поліції, вимоги до особистості кавалериста та особливості їхніх професійних обов'язків. Проаналізовано систему підготовки кавалеристів кінних підрозділів Канади та України. Розкрито особливості професійної діяльності поліцейських кінних підрозділів поліції таких країн, як Канада, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Сполучені Штати Америки, Німеччина та Франція. Розглянуто та описано особливості психологічної підготовки офіцера кінної поліції, спрямованої на розвиток необхідних навичок, мислення та стійкості для ефективного виконання своїх обов'язків під час несення служби верхи. Проаналізовано основні компоненти системи професійно-психологічної підготовки та визначено їхній вплив на особистість поліцейського. Визначено важливість урахуванням особливостей умов виконуваної діяльності поліцейськими кінного підрозділу поліції та залежно від цього визначено особливості професійно-психологічної підготовки кавалериста. Наукова новизна полягає в узагальненні та систематизації результатів наукових досліджень, присвячених вивченню особливостей професійно-психологічної підготовки поліцейських кавалеристів шляхом аналізу міжнародного досвіду та визначення можливостей інтеграції у систему підготовки поліцейських кінних підрозділів поліції департаменту Національної поліції України. Визначено сутність, зміст та особливості програми професійно-психологічної підготовки поліцейських кінних підрозділів низки країн та можливості інтеграції її основних компонентів у систему підготовки кавалеристів кінних підрозділів поліції України.

Ключові слова: професійна підготовка, психологічна підготовка, кінний підрозділ поліції, кавалерист, міжнародний досвід.

The purpose of the article is to study and analyze the international experience of the professional and psychological training of police horse units of the police and the possibility of its integration into the system of training cavalrymen of the National Police of Ukraine. The methodological toolkit was chosen in accordance with the outlined goal, specifics of the object and subject of research. The main concepts and components of professional and psychological training of cavalrymen are considered, depending on this, their tasks and functions are described. The structure of mounted police units, the personality requirements of a cavalryman and the specifics of their professional duties are analyzed. The system of training cavalrymen of the cavalry units of Canada and Ukraine was analyzed. The peculiarities of the professional activity of the police equestrian units of the police of such countries as Canada, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the United States of America, Germany and France are revealed. The peculiarities of the psychological training of a mounted police officer, aimed at developing the necessary skills, thinking and stability for the effective performance of one's duties while on horseback, are considered and described. The main components of the system of professional and psychological training were analyzed and their influence on the personality of the police officer was determined. The importance of taking into account the specifics of the conditions of the activities performed by the policemen of the mounted police unit is determined, and depending on this, the specifics of the professional and psychological training of the cavalryman are determined. The scientific novelty consists in the generalization and systematization of the results of scientific research devoted to the study of the peculiarities of the professional and psychological training of police cavalrymen by analyzing international experience and determining the possibilities of integration into the system of training of police cavalry units of the National Police of Ukraine. The essence, content and features of the program of professional and psychological training of the police equestrian units of a number of countries and the possibility of integrating its main components into the system of training cavalrymen of the equestrian police units of Ukraine have been determined.

Key words: professional training, psychological training, mounted police unit, cavalryman, international experience.

УДК 159.9:343.915)

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.50.28>

Мітенко Т.М.

аспірант докторантури та аспірантури кафедри юридичної психології Національна академія внутрішніх справ

Процеси євроінтеграції, що відбуваються у нашій країні, актуалізують питання створення комплексної програми професійно-психологічної підготовки кавалеристів кінних підрозділів поліції. Міжнародний досвід може включати в себе новітні технології, методи та стратегії, які були успішно впроваджені в інших країнах.

Вивчаючи успішні моделі організації поліцейської діяльності, цілком можливим є шлях адаптації та інтеграції ефективних стратегій для вдосконалення власної правоохоронної системи. У загальному розумінні система професійно-психологічної підготовки є комплексом впливів на особистість правоохоронця, метою

яких є формування та розвиток професійно значущих якостей особистості. Досвід низки країн, таких як Канада, Сполучене Королівство Великої Британії, Сполучені Штати Америки, Німеччина та Франція, у галузі організації системи підготовки поліцейських кавалеристів указує на важливість урахування специфіки виконуваної діяльності. Загалом урахування міжнародного досвіду дає змогу Україні використовувати найкращі практики з усього світу, щоб поліпшити свою систему підготовки правоохоронців та в підсумку підвищити ефективність боротьби зі злочинністю.

Дослідженням різних аспектів системи професійно-психологічної підготовки кавалеристів кінних підрозділів займалися переважно зарубіжні вчені, а саме: Р. Бернауер, П. Мейер, К. Медскер, М. Пейн, Ф. Роберт. Актуальні питання професійної підготовки поліцейських висвітлено у працях В. Заросила, Л. Варунц, О. Бандурки, О. Негодченка, В. Сокурєнка та О. Ярмиша.

Правоохоронні системи розвинутих країн світу, насамперед таких, як Франція, Великобританія, Сполучені Штати Америки, Італія, Канада, Японія, Німеччина, мають довготривалу історію, великий досвід боротьби зі злочинністю й охорони громадського порядку. Усе це накладає відбиток на організацію підготовки кадрів для них, змушує урахувувати всі здобутки минулого і сучасного, широко розвивати міжнародну кооперацію не лише в питаннях безпосередньо правоохоронної діяльності, а й навчання, стажування, обміну досвідом персоналу поліцейських служб та органів [1].

Кінні поліцейські підрозділи можна знайти в різних країнах світу. Ураховуючи всю багатогранність структури даного правоохоронного підрозділу, зазначимо, що функції кінної поліції можуть відрізнятися, тому варто розглянути міжнародний досвід країн, що мають підрозділи кінної поліції, більш детально.

Сполучене Королівство Великої Британії має кілька підрозділів кінної поліції, у тому числі відділення кінної поліції в Лондоні, а також підрозділи в інших регіональних поліцейських підрозділах, таких як поліція Великого Манчестера та поліція Західного Йоркшира.

У Сполучених Штатах Америки кінні поліцейські загони присутні в багатьох містах і штатах. У таких великих містах, як Нью-Йорк, Лос-Анджелес і Чикаго, є поліцейські підрозділи, які в першу чергу зосереджуються на контролі натовпу, громадському порядку та громадській охороні.

Королівська канадська кінна поліція є яскравим прикладом кінної поліції. Окрім того, кілька служб муніципальної поліції по всій Канаді, наприклад поліцейська служба Торонто, мають кінні підрозділи.

У Німеччині є різні підрозділи кінної поліції, у тому числі Федеральна кінна поліція, яка діє

на федеральному рівні, а також окремі підрозділи державної поліції в Німеччині можуть мати власні кінні підрозділи.

Французька національна жандармерія та національна поліція мають кінні підрозділи, головним чином, для охорони громадського порядку та контролю натовпу в міських районах.

Федеральна поліція Аргентини керує підрозділом, відомим як «Кінний відділ», який виконує різноманітні правоохоронні завдання та патрулює у міських районах.

Федеральна поліція Бразилії керує кінним підрозділом під назвою «Група кінної поліції», яка відповідає за патрулювання громадських місць, контроль натовпу та підтримку операцій правоохоронних органів.

Південно-Африканська Республіка створила поліцейські підрозділи в рамках Служби поліції Південної Африки. Ці підрозділи використовуються для контролю над натовпом, запобігання злочинності.

Варто зазначити, що це не вичерпний перелік, є й інші країни, які мають кінні поліцейські підрозділи або еквівалентні кінні правоохоронні підрозділи. Структура кінної поліції може змінюватися залежно від практики правоохоронних органів країни, традицій і конкретних потреб у їхніх громадах.

Розглянемо більш детально систему підготовки підрозділів кінної поліції Канади та їхні основні функціональні обов'язки. Традиційно коні відігравали значну роль у правоохоронній діяльності, особливо у віддалених і важко прохідних районах, де доступ для транспортних засобів може бути обмеженим. Кінні патрулі використовувалися для різноманітних цілей, таких як пошуково-рятувальні операції, охорона громадського порядку, контроль натовпу та церемоніальні заходи.

Навчання кавалериста кінного підрозділу поліції зазвичай включає догляд за конями, верхову їзду, навички верхової їзди та спеціалізовані прийоми роботи поліції, яка виконується верхи. Офіцери, відібрані для виконання обов'язків кінного патруля, проходять спеціальну підготовку, щоб забезпечити ефективність дій у складі кінного патрульного підрозділу.

Королівська канадська кінна поліція є федеральним і національним правоохоронним органом Канади. Він відповідає за дотримання федеральних законів і статутів, підтримання миру та порядку, запобігання та розслідування злочинів, а також надання різноманітних поліцейських послуг у провінціях і територіях Канади. Королівська канадська кінна поліція відома своєю культовою червоною саржевою уніформою, широкополими стетсонськими капелюхами та своєю історичною асоціацією з кінними патрулями, хоча використання коней у сучасній поліції зменшилося.

Психологічна підготовка офіцерів, у тому числі в кінних підрозділах, зосереджена на підготовці їх до унікальних викликів, із якими вони можуть зіткнутися під час виконання своїх обов'язків у правоохоронних органах. Деякі ключові аспекти психологічної підготовки офіцерів, у тому числі в кінних підрозділах, включають обов'язкові положення, такі як стресостійкість, ефективна комунікація та толерантність. Розглянемо кожен із них більш детально.

1. Управління стресом: офіцери проходять навчання спрямоване на формування, щоб контролювати стрес і розвивати стійкість, справлятися з вимогами поліцейської роботи. Програма включає методи зменшення стресу, стратегії саморегуляції та розроблення ефективних механізмів подолання для підтримки психічного благополуччя.

2. Вирішення конфліктів і деескалація: офіцери проходять навчання методам вирішення конфліктів і стратегіям деескалації, щоб розрядити потенційно нестабільні ситуації. Цей тренінг допомагає офіцерам мирно врегулювати конфлікти, зменшити застосування сили, коли це можливо, і забезпечити громадську безпеку.

3. Комунікативні навички: ефективна комунікація є важливою для правоохоронних органів, і офіцери проходять відповідну підготовку, щоб поліпшити свої комунікативні навички. Підготовка включає систему заходів, спрямованих на розвиток вербальних та невербальних технік спілкування, активного слухання та засвоєння навичок, що сприятимуть швидкому встановленню міжособистісного контакту з різними категоріями громадян.

4. Навчання культурній чутливості та різноманітності: Канада є різноманітною країною, і офіцери проходять навчання, щоб поліпшити свою культурну чутливість та розуміння. Ця підготовка допомагає офіцерам шанобливо спілкуватися з людьми різного походження, спільнот і культур.

5. Реагування на травми та кризові ситуації: офіцери можуть постраждати від травматичних інцидентів і кризових ситуацій. Психологічна підготовка включає навчання щодо усвідомлення травми.

6. Прийняття етичних рішень: поліцейські проходять навчання для розвитку навичок прийняття етичних рішень, включаючи розпізнавання та усунення упередженості, збереження професійної доброчесності та дотримання цінностей і професійної етики.

7. Підтримка молодих спеціалістів і підвищення їхньої стійкості: у процесі підготовки наголошують на важливості підтримки колег на всіх етапах професійного становлення. Офіцерів заохочують звертатися за підтримкою до своїх колег, і існують програми для зміцнення психічного здоров'я та благополуччя.

Важливо зазначити, що специфіка психологічної підготовки може відрізнятися залежно від таких чинників, як посадові обов'язки, спеціалізовані підрозділи та кар'єрне зростання. Головними завданнями програми психологічної підготовки є формування та підтримка психологічного благополуччя офіцерів і забезпечення готовності, ефективності та загального психічного здоров'я під час виконання своїх обов'язків.

Також варто розглянути досвід Великої Британії у створенні та функціонуванні кінної поліції та особливості відбору кандидатів на дану посаду. По-перше, для того щоб заявити про своє бажання служити в даного роду підрозділі поліції, необхідний трирічний стаж бездоганної служби поліцейського. По-друге, у разі схвалення кандидатури на посаду офіцера кінної поліції він направляється на навчання у спеціальний навчально-тренувальний центр типу Імбер Корта. Навчальний курс розрахований на 16 тижнів, однак у подальшому всі кінні поліцейські постійно вдосконалюють свою майстерність верхової їзди і методики дресирування і догляду за кінями. По-третє, надзвичайно важливою є ідеологічний бік перекладу поліцейського для служби в кінному підрозділі: офіцер поліції повинен мати бажання служити суспільству і своїм співгромадянам, швидко приймати рішення, бути готовим до змін і змін ситуації, мати прекрасні комунікативні якості й уміти працювати в команді. Особлива увага під час відбору приділяється фізичній формі співробітника, і, звичайно ж, його має відрізняти особливо позитивне ставлення до коней [3, с. 336].

Кінна поліція Великої Британії є окремим правоохоронним підрозділом та відповідає за підтримання правопорядку, забезпечення видимої присутності поліції та виконання конкретних поліцейських функцій. Найвидатнішим і найвідомішим підрозділом кінної поліції у Великій Британії є Відділення кінної поліції Метрополітен, яке діє у межах юрисдикції Служби столичної поліції (широко відомої як Скотланд-Ярд) у Лондоні.

Кінний відділ столичної поліції був заснований у 1760 р. і є одним із найстаріших підрозділів кінної поліції у світі. Його основна роль полягає у підтримці регулярних поліцейських операцій, контролі натовпу, охороні громадського порядку та виконанні церемоніальних обов'язків. Офіцери кінного відділення навчені вправно їздити верхи та керувати кінями, що дає їм змогу ефективно виконувати свої обов'язки в різних умовах.

Підрозділи кінної поліції у Великій Британії проходять спеціальну підготовку, яка поєднує навички верхової їзди з поліцейською підготовкою. Деякі з ключових аспектів їх навчання:

1. Підготовка вершника передбачає комплексну підготовку з верхової їзди, навчаючись

ефективно керувати конем і доглядати за ним. Це навчання включає у себе розвиток міцного партнерства з їхніми тваринами, розуміння поведінки коней і підтримку їхнього здоров'я.

2. Контроль натовпу та забезпечення громадського є наступним важливим компонентом у системі підготовки. Офіцери кінної поліції навчаються методам контролю натовпу та охорони громадського порядку. Вони навчаються керувати великими натовпами, контролювати демонстрації чи протести та забезпечувати громадську безпеку, перебуваючи верхи. Ця підготовка включає тактику збереження видимої присутності, формування встановлених бар'єрів та реагування на різні ситуації натовпу.

3. Підрозділи кінної поліції часто беруть участь в урочистих заходах, парадах і громадських заходах. Офіцери проходять підготовку з церемоніальних процедур, формувань і протоколів, щоб забезпечити виконання своїх обов'язків професійно.

4. Формування ефективних способів вирішення конфліктів. Комунікативні навички є важливими для офіцерів кінної поліції під час взаємодії з громадськістю або вирішення потенційно конфліктних ситуацій. Навчання зосереджено на ефективній комунікації, розв'язанні конфліктів і методах деескалації для підтримки громадського порядку та вирішення конфліктів мирним шляхом.

5. Адаптивність і універсальність: кінним поліцейським необхідно адаптуватися до різних умов і операційних вимог. Вони можуть працювати в міських районах, парках або сільській місцевості з відповідним коригуванням тактики та стратегії. Навчання підкреслює адаптивність, гнучкість і навички швидкого прийняття рішень.

Підрозділи кінної поліції Великої Британії відіграють вирішальну роль у забезпеченні видимої поліцейської діяльності та підтримці звичайних поліцейських сил у підтримці громадської безпеки. Ці підрозділи мають унікальний набір навичок, мобільності та видимості, що сприяє ефективній поліцейській діяльності. Із метою запобігання правопорушенням та злочинам у парковій зоні, на масових заходах, концертах, футбольних матчах, мітингах, парадах та маршах створено кавалерійські роти патрульної поліції. Ефективність їхньої діяльності перевірена часом та підтверджується їхньою високою мобільністю у тій місцевості, де патрульні на автомобілі та піші патрулі малоефективні.

Під час обміну досвідом у двосторонньому процесі навчання українських поліцейських було отримано цінний міжнародний досвід функціонування кінної поліції Канади з метою його подальшого інтегрування у реформу Національної поліції України [3].

Міжнародний досвід може надати українським правоохоронним органам можливість

навчатися з передових практик і стандартів, що застосовуються в інших країнах, може включати обмін досвідом, навчання у міжнародних академіях поліції, спільні тренінги та програми обміну з іншими країнами. Це допоможе підвищити професіоналізм правоохоронних працівників України та покращить ефективність виконання професійних обов'язків.

Варто зазначити про вимоги до особистості кавалериста на етапі професійно-психологічної підготовки. Основні вимоги, яким повинен відповідати кандидат: здатність установлювати причинно-наслідкові зв'язки, аналітичне мислення, уміння передбачати та оцінювати мінливі природні чинники, знання природної системи, багата уява, оперативне мислення, спостережливість, витривалість, наполегливість, відповідальність, стійкість, розподіл та довільне переключення уваги, наочно-образна та зорова пам'ять, неагресивний психотип особистості. Окрім базових умінь, патрульний повинен оволодіти такими навичками, як:

- уміння знаходити спільну мову з тваринами;
- знання і розуміння базових навичок техніки безпеки під час роботи з тваринами;
- мінімальні початкові навички ветеринарії;
- кмітливість і висока швидкість реакції;
- догляд за кіньми, розуміння їхньої поведінки, добре тримання у сідлі [3; 4].

Розвиток професійно важливих якостей кавалериста є надзвичайно важливим і має безліч переваг. Розглянемо декілька аспектів, що пояснюють важливість цього розвитку:

1. Безпека: кавалерист повинен мати високий рівень навичок і вмінь для безпечного управління конем. Розвиток професійної важливості допомагає кавалеристу вдосконалити свої навички верхової їзди, контролю коня та реагування на непередбачувані ситуації. Це забезпечує безпеку як для кавалериста, так і для його оточення.

2. Ефективність: розвиток професійних навичок і якостей кавалериста поліпшує його ефективність у виконанні завдань. Кавалерист, який використовує правильні техніки і прийоми, буде більш ефективним у виконанні завдань, таких як пошук, рятування та патрулювання.

3. Довіра і співпраця: взаємодія між кавалеристом і конем базується на взаємній довірі та співпраці. Розвиток професійних якостей кавалериста, таких як чуйність, уміння слухати і розуміти коня, забезпечує здорову співпрацю між ними.

4. Професійний розвиток: розвиток професійно важливих якостей кавалериста дає змогу постійно покращувати свої навички і знання. Це включає навчання новим технікам, удосконалення вмінь управління конем, вивчення розуміння поведінки та потреб коня і багато іншого.

Цей процес дає змогу кавалеристу стати більш компетентним та висококваліфікованим.

5. Підвищення впевненості: розвиток професійно важливих якостей кавалериста сприяє підвищенню його впевненості у власних здібностях. Це створює позитивний вплив на виконання завдань, сприяє кращому керуванню стресом та підвищує самооцінку.

Загалом розвиток професійно важливих якостей кавалериста допомагає забезпечити безпеку, ефективність та успішне виконання завдань. Він сприяє поліпшенню взаємодії з конем, підвищенню професійного рівня та впевненості.

Аналіз систем професійно-психологічної підготовки кавалеристів кінних підрозділів поліції низки країн свідчить про її багатогранність, що зумовлено специфікою виконуваних функцій. Залежно від цього, на нашу думку, систему підготовки кінної поліції Канади можливо інтегрувати в систему підготовки кінного підрозділу поліції Департаменту патрульної поліції України. Із метою вдосконалення підготовки кавалеристів доцільно впровадити додаткове навчання з основ зоопсихології та порівняльної психології, що допоможе у взаємодії з тваринами та сприятиме ефективному виконанню професійних обов'язків. Варто зазначити, що нині саме канадську модель під-

готовки кавалеристів взято за основу для створення оновленої програми професійно-психологічної підготовки поліцейських кінних підрозділів поліції України, що є перспективним напрямом подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гуйван О.О. Перспективи розвитку професійної підготовки українських правоохоронців в умовах євроінтеграційних процесів: Зарубіжний досвід. *DSpace at West Ukrainian National University*. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23401/1/84-85.pdf> (дата звернення: 11.05.2023).
2. Варунц Л.Д. Роль королівської канадської кінної поліції в реалізації правоохоронної функції держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : зб. матеріалів науково-практ. конф., м. Харків, 12 жовтня 2017 р. Харків, 2017. С. 33–36. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/27_10_2017/pdf/8.pdf (дата звернення: 11.05.2023).
3. Мітенко Т. Порівняльний аналіз професійно-психологічної підготовки кінних поліцейських у Канаді та Україні. *Grail of science*. 2022. № 18–19. С. 336–339. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.26.08.2022.55> (дата звернення: 01.06.2023).
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 15.06.2022 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 11.05.2023).